

Var mjölken farlig för 40 år sedan?

Under de senaste 40 åren har de krav, regler och lagar vi mjölkproducenter lever och verkar under successivt skärpts upp. På mätbara parametrar som celltal och bakterier har gränserna i flera steg sänkts. För celltal har gränsen gått från 750 000 ner till 200 000 för att ta ett exempel. För bakterier är utvecklingen liknande.

År 1988 kom en djurskyddslag som en present till Astrid Lindgren. Den har kallats världens hårdaste. Valfriheten att ha nötkreatur inne eller ute försvann. Detta straffar oss mjölkproducenter än idag.

EU-INTRÅDET

Mejerierna hade inga kontroller ute på gårdsnivå för 40 år sedan. Vi hade inga eller väldigt få stöd eller bidrag. Ekonomin i lantbruket och betalningen för mjölken försämrades successivt och räddningen verkade för de flesta av oss vara EU-inträdet.

I samband med detta kom arealbidraget och för att få det stödet, var vi tvungna att skicka in kartor över den mark vi brukar. Vi tvingades också ha en viss areal i träda.

ALLT FLER KRAV

Utvecklingen efter EU-inträdet har varit oerhört snabb. Mejerierna började med att kontrollera våra mjölkkrum. Ett antal branschpolicys kom, som GMO-frihet, förbud mot rasen belgisk blå, förbud mot brunstsynkronisering, med mera.

Efter EU-inträdet kom kravet att alla djur ska vara märkta. Lite senare kom även kravet på att alla djur ska vara registrerade i centrala djur databasen, CDB. Nu är öronmärken och uppgifter i CDB grund för avdrag på EU-stöden.

Runt millennieskiftet började mejerierna med alltmer kontroller. Först var det Falköpings mejeri som med LRF:s Svenskt sigill började med mer omfattande kontroller. Även Skånemejerier hade sigill som kontrollprogram. Ett ”sigilltillägg” infördes på en tioöring till att börja med.

SVÄRARE ATT FÖLJA

Arla följde snart efter med skärpta krav i Arlagården. Därefter fortsatte Arla med Arlagården Plus då uppgifter behövde registreras för att få fullt mjölkpris. Även där med ungefär en tioöring i tillägg. Båda mejerierna har nu detta som grundkrav. För att få leverera mjölk till Arla måste vi ge dem godkänt att gå in i CDB.

Under åren har flera olika reformer i EU-stöden skett. Gemensamt är att det blivit svårare och svårare att följa alla regler och krav. Sverige har i vanlig ordning övertolkat reglerna. Mycket pengar har förlorats för svenska lantbrukare genom detta.

BEGRÄNSAD VALFRIHET

Efter senaste EU-stödsreformen har vi nu inte längre valfrihet när det gäller vad vi ska odla på vår areal då växtföljdskrav ner på skiftesnivå införts. Den låga lönsamheten har lett till att bidrag nu även ges till täckdikning. För att få investeringar inom lantbruket generellt ges investeringsstöd och stöd till unga lantbrukare.

... OCH FLER KONTROLLER

Mejerierna med Arla i spetsen under åren ökat sina kontroller till att nu styra över hur det ser ut på gården, de kontrollerar djur ner på individnivå, kräver markkarteringar, med mera. Allt fler produktionsuppgifter ska lämnas för

att ligga till grund för ”hållbarhetsbetalning” eller liknande, till exempel foderåtgång, gödselinköp och uppgifter om dieselförbrukning. Det sägs vara frivilligt men ytterst få har råd att säga nej till de 20–30 öre det rör sig om per kg mjölk.

Alla har nu inte längre samma mjölkpris utan den som har en bättre produktion, köper grön el eller har korta transporter till och från sin mark, gynnas på den med sämre förutsättningar bekostnad.

BYRÅKRATI OCH REGLER

För att ytterligare kunna hämta in fler uppgifter har flera ekonomiska föreningar gått samman och bildat Agronod. Ett företag som ska göra det möjligt att hämta fler uppgifter till bland annat mejerierna via sin dataplattform agrosfär. Inget stopp verkar vara nära för den byråkrati och det regelverk som hela tiden ökar.

Parallellt med ökningen av alla hygienkrav har allergier hos konsumenterna ökat alltmer. Mest ökar allergierna bland barn som lever i städer helt utan husdjur. Minst allergier har barn på landsbygden generellt sett och allra minst allergier har barn som är uppvuxna på mjölkgårdar. Lever vi i en allt för ren tillvaro numera?

Vad är anledningen till att alla dessa krav ställs på oss som vikt sitt liv åt att producera mjölk? Vad är ni byråkrater och tjänstemän rädda för? Och slutligen, hur ska vi motivera de unga att satsa på mjölkproduktion?

Styrelsen för Sveriges Mjölkbonder

Hur kan något så enkelt vara så svårt?

Sveriges Mjölkbonder medverkade vid mässan Elmia Lantbruk i Jönköping. Det var många besökare men det känns som att det blir ett allt större inslag av rådgivare, tjänstemän och folk som inte är lantbrukare.

Det är alltid intressant att träffa och prata med olika människor. Efter Covid-pandemin upplever vi att vi lantbrukare har träffats alldeles för sällan och pratat alldeles för lite med varandra. Många upplever att det blir alltmer ont om tid i vardagen och vi hinner helt enkelt inte åka på träffar och möten.

VI VÅGAR IFRÅGASÄTTA

Detta är en tråkig och farlig utveckling som märks mer och mer, vilket leder till att det blir lättare för tjänstemän på olika nivåer och i olika organisationer att få igenom mer krav, regler och administration.

En annan reflektion från Elmia var att vi fick beröm för vårt ifrågasättande av Agronod

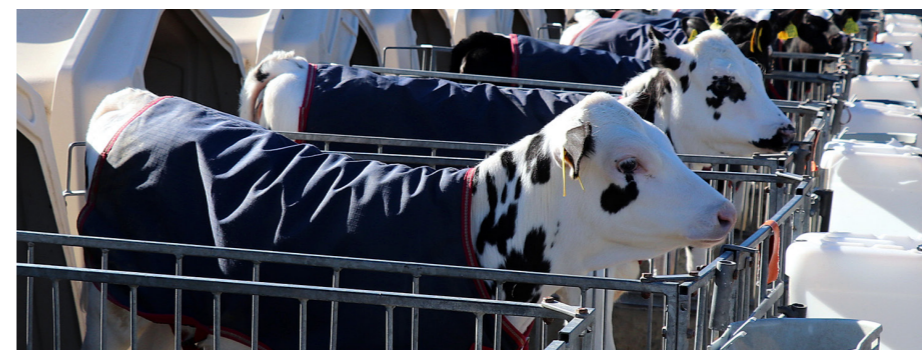
från flera mässbesökare. Det som nu också engagerar är konkurrenskraftsutredningens förslag om avskaffat beteskraV för mjölkkor. Vi fick även några reaktioner från mjölkföretagare som inte är medlemmar hos oss, om att beteskraVet ska vara kvar.

TYDLIG DISKRIMINERING

Sverige har under hela tiden efter EU-inträdet tappat i antal kor, invägd mjölk och antal mjölkgårdar. Den regel som allra mest sticker ut jämfört med övriga EU är att vi har ett beteskraV. Det borde vara självklart för alla att vi inte kan ha en lag som klart och tydligt diskriminerar oss jämfört med övriga mjölkproducenter inom EU. Vi noterar dock fortfarande att det finns ett visst motstånd mot att förändra och anpassa lagen till nuvarande förhållanden.

Hur kan något så enkelt vara så svårt?

Claes Jonsson, ordförande

Ju fler medlemmar vi är desto starkare röst har vi

Ta vara på möjligheten att påverka och göra skillnad i din vardag som mjölkföretagare. Det gäller din framtid som mjölkproducent!

Vi är en intresseorganisation för svenska mjölkproducenter.

Vårt mål är en stark och lönsam mjölkproduktion i Sverige.

För att nå dit vill vi:

- Ha samma eller bättre konkurrensvillkor som övriga Europa
- Ha en kraftigt minskad byråkrati från våra myndigheter
- Få våra mejerier att sluta med sin detaljstyrning på våra gårdar genom sina ”kvalitetsprogram”, klimatberäkningar, med mera
- Ha kraftigt minskad och helst utrotad vildsvinsstam
- Få lantbruk klassat som livsnödvändig verksamhet

Sveriges Mjölkbonder startades 2006 med syftet att öka lönsamheten och förbättra villkoren för svensk mjölkproduktion. Från och med juni 2019 ingår en prenumeration på Lantbrukets Affärer i medlemskapet och därmed lyfter tidningen de frågor som är relevanta för oss. På vår hemsida www.sverigemjolkbonder.se finns all information om oss.

ORDFÖRANDE

Claes Jonsson
070-301 09 31
bankebolet@gmail.com

VICE ORDFÖRANDE

Ulrik Isleborn
070-252 90 27
isarydab@gmail.com

ANDRE VICE ORDFÖRANDE

Mats Karlsson
070-395 48 66
emg.karlsson@gmail.com